

**Институт за балканистика с Център по тракология към БАН
Източнoукраински национален университет «Володимир Дал»
Харковска държавна академия на културата**

IV Международна научна конференция

**ПРОБЛЕМИ НА ОПАЗВАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО
В ДИГИТАЛНАТА ЕРА**

19-20 февруари 2026 г.

Работни езици: български, украински, английски

Днес дигитализацията може да се разглежда като необходима съставна част от културното пространство, от създаването и възприемането на културата, както и от професионалния живот на хуманитарни структури като музеи, библиотеки, научноизследователски институти и др. Дигитализацията е специфичен метод на работа както с визуализираното пространство, така и с материални източници и обекти, насочен към тяхното задълбочено изучаване, съхранение и демонстриране.

Значението на внедряването на технологии в културното пространство по никакъв начин не се ограничава до дизайнерската функция или така наречения „уау-ефект“ в областта на експозиционната или комуникационната работа. Буквално нахлувайки в хуманитарната сфера, цифровизацията се превърна в инструмент за систематизиране и подреждане на колекции; средство за дизайнерска интерпретация на обекта; гаранция за съхранението на уникални обекти, които рискуват да се окажат на ръба на физическото унищожение.

Но тук срещаме много рискове: прекомерното увлечение по технологиите вреди на научното изучаване на предмета и колекциите като цяло; разширяването на развлекателните функции на музеите и библиотеките може да доведе до подмяна на ключовите задачи на тези хуманитарни институции; увеличаването на обема на цифровите данни води до увеличаване на рисковете от кражби и кибератаки; съществуват и социални и етични проблеми и др.

Конференцията има за цел да уточни мястото на цифровизацията като направление на общия културен процес днес и като съставна част от методологията за съхранение и интерпретация на културното наследство в съвременното общество.

Тематичната палитра на конференцията включва (но не се ограничава до) следните основни направления:

1. Цифровизацията като едно от направленията на съвременния културен процес.

2. Цифровите технологии като съставна част от общата методология за съхранение на културното наследство, като инструмент за научно изучаване и реконструкция на историко-културното пространство.
3. Дигитализация в областта на историческите, археологическите и културологичните изследвания.
4. Значението на цифровите технологии и методи за съхранение на уникални и повредени паметници на историята и културата, в работата на реставрационните отдели на библиотеките и музеите.
5. Възможности за дигитализация в областта на културната комуникация.
6. Цифровизация като елемент на бизнес проектирането, източник на стартиращи компании и платформа за набиране на средства.
7. Съвременни предизвикателства и проблеми при съхранението на културни и сакрални паметници.
8. Международно сътрудничество в областта на съхранението на културното наследство в съвременните условия.

Участниците могат да предложат свое направление в рамките на обявената основна тематика.

За участие се канят представители на широк кръг от научни специалности: културолози, историци, археолози, музеолози, философи, психолози и учени от други области, които се интересуват от обсъждането на посочената тема.

Заявки за участие могат да се изпращат до 1 февруари 2026 г. В тях трябва да се посочат темата на предложената доклад (на украински и английски език или на български и английски език), място на работа, научна степен и научно звание, длъжност и електронен адрес на автора (авторите), както и резюме (до 300 думи) на адрес: conference.culture@balkanstudies.bg

Съобщение до авторите за приемането на заявките ще бъде изпратено до 10 февруари 2026 г.

Конференцията ще се проведе в смесен формат: в сградата на Института за балканистика с Център по тракология на Българската академия на науките (град София, България) и онлайн (в платформата ZOOM).

Осигуряването на настаняване и транспортните разходи са за сметка на участниците или тяхната командироваща страна.

Материалите от конференцията ще бъдат публикувани в рецензирано издание след двойно анонимно рецензиране.

**Інститут балканістики з центром по тракології
Болгарська академія наук
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Харківська державна академія культури**

IV-та Міжнародна наукова конференція

**ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**

19-20 лютого 2026 р.

Робочі мови: українська, болгарська, англійська

Міцно увійшовши до культурного простору цифровізація сьогодні може розглядатися як необхідна складова творення та сприйняття культури, а також професійного життя таких гуманітарних структур, як музеї, бібліотеки, науково-дослідні інститути, тощо. Цифровізація є специфічним методом роботи як із візуалізованим простором, так і з матеріальними джерелами і об'єктами, спрямованим на їх поглиблене вивчення, збереження і демонстрацію.

Значення впровадження технологій до культурного простору аж ніяк не обмежується дизайнерською функцією чи так званим «вау-ефектом» у сфері експозиційної або комунікаційної роботи. Буквально увірвавшись до гуманітарної сфери, цифровізація стала інструментом для систематизації та впорядкування колекцій; засобом дизайнерської інтерпретації об'єкта; запорукою збереження унікальних об'єктів, що ризикують опинитися на межі фізичного знищення.

Але тут зустрічаємо чимало ризиків: надмірне захоплення технологіями шкодить науковому вивченню предмета і колекцій загалом; розширення дозвілєвих функцій музеїв і бібліотек може призвести до підміни ключових завдань цих гуманітарних інституцій; збільшення об'ємів цифрових даних призводить до збільшення ризиків їх крадіжок та кібератак; наявні також соціальні та етичні проблеми, тощо.

Конференція має за мету уточнення місця цифровізації як напряму загального культурного процесу сьогодення та складової методології збереження й інтерпретації культурної спадщини в сучасному суспільстві.

Тематична палітра конференції передбачає (але не обмежуються) такими основними напрямками:

1. Цифровізація як один із напрямів загального культурного процесу сьогодення.
2. Цифрові технології як складова загальної методології збереження культурної спадщини, як інструмент наукового вивчення та реконструкції історико-культурного простору.
3. Цифровізація в царині історичних, археологічних та культурологічних досліджень.
4. Значення цифрових технологій та методів для збереження унікальних і пошкоджених пам'яток історії та культури, в роботі реставраційних відділів бібліотек і музеїв.
5. Можливості цифровізації в сфері культурної комунікації.
6. Цифровізація як елемент бізнес-проєктування, джерело стартапів і платформа для фандрейзингу.
7. Сучасні виклики та проблеми збереження культових і сакральних пам'яток.
8. Міжнародне співробітництво у сфері збереження культурної спадщини в сучасних умовах.

Учасники можуть запропонувати свій напрям в межах заявленої основної тематики.

До участі запрошуються представники широкого кола наукових спеціальностей: культурологи, історики, археологи, музеєзнавці, філософи, психологи та науковці інших напрямів, зацікавлені в обговоренні названої теми.

Надіслати заявку на участь можна до 1 лютого 2026 р. У ній необхідно вказати тему запропонованої доповіді (українською та англійською мовами або болгарською та англійською мовами), місце роботи, науковий ступінь і вчене звання, посаду й електронну адресу автора (авторів), та анотацію (до 300 слів) на адресу: conference.culture@balkanstudies.bg

Повідомлення авторам про прийом заявок буде надіслано до 10 лютого 2026 року.

Конференція буде проведена в змішаному форматі: у приміщенні Інституту балканістики з центром по тракології Болгарської академії наук (м. Софія, Болгарія) та онлайн (на платформі ZOOM).

Забезпечення житлом на транспортні витрати за рахунок учасників або їх командуючої сторони.

Матеріали конференції будуть опубліковані в рецензованому виданні після подвійного анонімного рецензування.

**Institute of Balkan Studies with the Center of Thracology
Bulgarian Academy of Sciences
Volodymyr Dahl East Ukrainian National University
Kharkiv State Academy of Culture**

IV-th International Scientific Conference

**PROBLEMS OF PRESERVING CULTURAL HERITAGE
IN THE AGE OF DIGITISATION**

February 19-20, 2026

Working languages: Ukrainian, Bulgarian, English

Digitalization today can be considered as a necessary component of the creation and perception of culture, as well as the professional life of such humanitarian structures as museums, libraries, research institutes, etc. Digitalization is a specific method of working with both visualized space and material sources and objects, aimed at their in-depth study, preservation and demonstration.

The importance of introducing technologies into the cultural space is by no means limited to the design function or the so-called “wow effect” in the field of exhibition or communication work. Literally bursting into the humanitarian sphere, digitalization has become a tool for systematizing and organizing collections; a means of design interpretation of an object; a guarantee of preserving unique objects that risk being on the verge of physical destruction.

But here we encounter many risks: excessive enthusiasm for technology harms the scientific study of the subject and collections in general; the expansion of the leisure functions of museums and libraries can lead to a substitution of the key tasks of these humanitarian institutions; the increase in the volume of digital data leads to an increase in the risks of their theft and cyberattacks; there are also social and ethical problems, etc.

The conference aims to clarify the place of digitalization as a direction of the general cultural process of today and a component of the methodology for preserving and interpreting cultural heritage in modern society.

The thematic palette of the conference includes (but is not limited to) the following main areas:

1. Digitalization as one of the directions of the general cultural process of today.
2. Digital technologies as a component of the general methodology for preserving cultural heritage, as a tool for scientific study and reconstruction of historical and cultural space.

3. Digitalization in the field of historical, archaeological and culturological research.
4. The importance of digital technologies and methods for preserving unique and damaged monuments of history and culture, in the work of restoration departments of libraries and museums.
5. Possibilities of digitalization in the field of cultural communication.
6. Digitalization as an element of business design, a source of startups and a platform for fundraising.
7. Modern challenges and problems of preserving religious and sacred monuments.
8. International cooperation in the field of preserving cultural heritage in modern conditions.

Participants can propose their direction within the stated main topic.

Representatives of a wide range of scientific specialties are invited to participate: cultural studies, historians, archaeologists, museologists, philosophers, psychologists and scientists of other fields interested in discussing the named topic.

You can send an application for participation until February 1, 2026. It is necessary to indicate the topic of the proposed report (in Ukrainian and English or Bulgarian and English), place of work, academic degree and academic title, position and email address of the author(s), and an abstract (up to 300 words) to the following address: conference.culture@balkanstudies.bg

The authors will be notified of the acceptance of applications by February 10, 2026.

The conference will be held in a mixed format: at the Institute of Balkan Studies with the Center of Thracology of the Bulgarian Academy of Sciences (Sofia, Bulgaria) and online (on the ZOOM platform).

Accommodation and travel expenses will be covered by the participants or their sending organizations.

The conference proceedings will be published in a peer-reviewed journal after double anonymous peer review.